

عنوان مقاله:

بررسی معماری حمام های ایران از منظر جامعه شناسی

محل انتشار:

کنفرانس بین المللی دانشجویان معماری و شهرسازی ایران (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

وحیده رزم آهنگ - دانشجوی دکتری معماری، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی تهران، ایران

احمد میرزا کوچک خوشنویس - عضو هیات علمی تمام وقت پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

حمام ها از جمله بناهای غیرمذهبی ایران هستند که در فرهنگ ایرانی پیش از ظهور اسلام و پس از آن مورد توجه عموم مردم قرار گرفتند. هدف از نگارش این مقاله بررسی رابطه ی حمام و نقش معماری آن به عنوان عاملی موثر در روابط و ساختار اجتماعی و اقتصادی است. روش بکار رفته در تحقیق حاضر توصیفی تحلیلی بوده و اطلاعات بر اساس مطالعات کتابخانه ای و تحلیل محتوایی پیرامون مبانی نظری پژوهش مورد نظر تدوین گردیده است. در این روند علاوه بر کتب، جزوات و مقالات، سایتهای معتبر اینترنتی نیز مورد استفاده قرار گرفته اند. نتایج تحقیق نشان می دهد حمام ها با داشتن معماری سنتی و بومی ایران علاوه بر نقش مهمی که در زندگی روزمره مردم داشته اند، از جایگاه ارزشمندی در فرهنگ و تمدن ایران زمین نیز برخوردار بوده است. اهمیت اجتماعی برخی از مکانها در زندگی مردم، از دیرباز موجب شکل گیری فرهنگ خاصی در این مکانها شده است. فرهنگی که در گستره تعاملات اجتماعی مردم شکل گرفته و در تاروپود زندگی آنها ریشه دوانده است. حمامها یکی از مکانهایی هستند که به واسطه حضور اقدار اجتماعی مختلف، جایگاه شکل گیری آداب فرهنگی و محلگسترش برخی از مشاغل خاص بوده اند. بررسی جامع و همه جانبه گر حمام در بستر جغرافیایی، محیطی، تاریخی و اجتماعی و فرهنگی، این امکان را می دهد تا جایگاه حمام به عنوان میراثی ارزشمند در فرهنگ و تاریخ این سرزمین و نقش مهمی که همواره در زندگی مردم داشته و دارد، بیش از پیش شناخته شود. حمام ها به دلیل موقعیت خاص شهری و استقرار خود اول به عنوان جز لاینفک بازارهای سنتی و دوم به دلیل دارا بودن فنی ترین و اصولی ترین و همچنین زیبایی خاصی در ساخت خود به علت حضور و تماس مداوم با آب، رطوبت و همچنین دائمی بودن حرارت گرم خانه یا تون آنها و سوم پرتدد بودن بعد از بازارها و مساجد مهمترین محل برای تامل و برخورد های اجتماعی محسوب می شدند. در این پژوهش تلاش گردیده با بررسی ویژگی های حمام به عنوان یک سازه معماری و همچنین فرهنگ حمام و آداب و رسوم رایج در آن به این مسئله پرداخته شده که حمام در بافت تاریخی- اجتماعی مردم قدیم ایران، چه جایگاهی داشته است.

کلمات کلیدی:

حمام های تاریخی، حمام عمومی، فضای اجتماعی، تعاملات اجتماعی، جامعه شناسی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1535335>

